

TÁRGYMUTATÓ

Összeállította

VASS LÁSZLÓ

- ábravers, 204, 206, 207, 209, 217
aforizma, 69
akrosztichon, 203
alakzat, 152, 161, 277, 300
alexandrinus, 206
alkalmazott nyelvészet, 17
alkotó, 19, 82
allegória, 61, 277
alliteráció, 152
általános
 ~ filozófia, 20
 ~ nyelvészet, 15
 ~ pedagógia, 17
 ~ pszichológia, 21
 ~ szemiotikai textológia, 15, 22 – 24,
 27, 28, 31 – 34, 36, 38 – 43
 ~ tudományelmélet, 27
általánosítás, 82
ambiguitás, 116
anafora, 151, 282
analitikus tudományelmélet, 28, 29, 37 – 42
analitikus-kreatív szövegmgközelítés, 175, 176
antropológia, 19, 21, 23, 24
antropomorfizáció, 149
appercepció, 21, 308
archaizálás, 230
argumentum, 136 – 139, 141, 269, 309
asszociáció, 153
avantgárd, 236, 238

barokk, 229 – 232, 235, 238 – 240
báziskifejezés, 137, 138
báziskomponens, 308
befogadás, 20, 21, 228
befogadó, 19, 51, 158 – 165, 227, 228, 235,
 251, 299, 308
bekezdés, 178, 255 – 257
beszéddaktus(-elmélet), 288 – 290, 295
beszédfolyamat, 77
betű
 ~írás, 207
 ~kép, 202
 ~költészet, 211, 212
 ~mágia, 203
 ~vers, 203, 204, 211, 217

célnyelv, 80
cím, 109, 178, 273 – 275
címezett, 78 – 81, 83, 299
cloze, 120, 176, 180
corpus, 149

cselekvésemélet, 295

dadaizmus, 203, 208
daktilopoéma, 202
denotátum, 84
dialektus, 73
dialógus, 292, 293
dictum, 308
diskurzuselemzés, 288, 289
dispositio, 297, 300
dokumentum, 84, 85, 157, 160, 162 – 164
dráma, 279
dramaturgia, 292, 293
dualitás, 48, 49, 54, 60

egzegézis, 276 – 278
egyeztetés, 280 – 282
ekvivalencia, 80
elektronikus
 ~ irodalom, 205
 ~ médium, 283, 284
 ~ művészet, 215
 ~ rögzítés, 284
 ~ szimulációs rendszer, 21

- életstílus, 91 – 94, 97
 eliminatív materializmus, 29
 ellentét, 235, 237, 238, 249, 289, 291
 ellipszis, 253
 elocutio, 297
 előfeltevés, 81, 267
 előismeret, 83
 embléma, 53, 58, 203
 empirikus (meta)tudomány, 29, 30
 enciklopédia, 309
 entiméma, 291
 episztemológia, 31, 42, 49
 érvelés, 251, 257, 258, 277, 297, 298, 300
 esztétika, 15, 59, 60, 201, 225, 292, 305
 etimológia, 55, 304
 etnometodológiai tudományelmélet, 29
 evocatum, 308
 experimentális költészet, 215
 expresszionizmus, 208, 230, 235, 239
 extenzió, 135 – 139
- feladó, 79, 80
 felszíni szerkezet, 82, 254
 feltételezés, 21, 24
 felvilágosodás, 229
 fenomenológia, 62
 festészet, 152
 figura, 308, 310
 filológia, 58, 201
 filozófia, 19 – 13, 28, 29, 251
 filozófiai logika, 136
 fogalomkör, 145, 147 – 151
 fokozás, 151
 fókusz, 152, 309, 310
 folklorisztika, 67 – 69, 72, 74, 76
 folklór, 68, 72, 73, 216, 232
 folytonosság, 14
 fonéma, 11, 280
 fonetika, 308
 fonikus költészet, 213, 285
 fonológia, 13
 fordítás, 80, 284
- formáció, 175, 176, 187, 191, 268, 269,
 308 – 310
 formációs szabály, 138
 formális logika, 135 – 138, 144
 formális modell, 24
 formatívum, 136
 forrásnyelv, 80, 284
 frazeológia, 274, 275
 funktor, 269, 309
 futurizmus, 208
- generálás, 81
 generatív grammatika, 70, 136, 137, 294
 gesztus, 60, 300
 gótika, 230 – 232, 235, 238 – 240
 graféma, 208
 grafika, 162, 163, 202, 273
 ~i jelentés, 202
 ~i program, 283
 grammatika, 13, 55, 135 – 138, 199, 238,
 252, 255, 258, 268, 275, 280, 282,
 290, 298
- gyakoriság(i mutató), 71, 146, 147, 149, 284
- halmozás, 230
 hálómódel, 32, 42
 hang
 ~írás, 202
 ~költészet, 214
 ~történet, 304
 hármas egység, 57
 hasonlat, 69, 177, 178
 hermeneutika, 148, 226 – 228, 235, 236,
 241, 276, 278, 279, 295, 301
 heurisztika, 30, 31
 hiedelem, 21, 24
 hieroglifa, 205
 himnusz, 152, 153
 hipergrafika, 211
 hipermediális
 ~ dokumentum, 157
 ~ kapcsolat, 157 – 159

- ~ retorika, 158
- hipermédium, 157 – 165
- hipertext(us), 146 – 148, 206, 269
- hír(érték), 109, 152
- homecard, 159, 160
- hipercard, 157
- ideográfia, 203
- ideogramma, 202, 203, 209, 211
- igazságérték, 135, 136, 138, 140 – 142, 144
- ikon, 208, 284
- ikonográfia, 51, 59
- ikonológia, 276
- illokúció, 81, 82, 289 – 291
- illusztráció, 73, 127, 179
- impreszionizmus, 150, 208, 230, 235, 238
- index(elés), 82, 83, 160
- indikatív referátum, 84, 85
- indukció, 29
- inferencia, 251, 255
- információ, 78 – 85, 158 – 163, 165, 178, 202, 205, 212, 251, 254 – 256, 258, 290, 299, 300
- informatika, 77, 82
- informatív referátum, 83 – 85
- informativitás, 82, 83
- iniciálé, 206
- intenzió, 135 – 137
- interakció, 19, 24, 32, 33, 35, 36, 38, 91 – 94, 96, 97, 170, 299, 308
- interdiszciplinaritás, 16, 17, 28, 34, 36, 38, 42
- interpretáció, 95, 116, 135, 139 – 144, 161, 171, 182, 228, 249, 251, 254, 266, 285, 288, 292, 307 – 309
- interpretálás, 13, 15, 17, 20
- interpretátor, 160
- intertextuális hermenautika, 148
- intertextualitás, 73, 148, 153, 178, 180, 224, 226, 228, 237, 239 – 241, 257
- intonáció, 290
- inventio, 297
- irányzat, 229, 230, 236
- íráskép, 203, 205
- irodalomelmélet, 68
- irodalomkritika, 276
- irodalomtudomány, 266, 270
- ismétl(őd)és, 83, 151, 152, 231, 252 – 254, 278, 293
- jegyzetelés, 83
- jel, 48, 51 – 54, 58, 59, 84, 175, 205, 208, 254, 257, 287, 288, 308
- jelentés, 20, 48, 50, 55, 58, 61, 67 – 69, 72, 81, 82, 128, 146, 151, 169, 170, 177 – 179, 184, 202, 206, 211, 212, 227, 228, 250, 251, 253, 254, 266, 273, 278 – 281, 284, 287, 291, 296, 299, 306
- jelkomplexus, 14, 15, 308
- jelölő, 58
- jelölt, 53, 58, 59
- jelrendszer, 19, 21, 24, 206, 284, 307
- kalligráfia, 205
- kalligramma, 177, 203, 204, 208, 209, 212, 306
- kapcsolatteremtő-önprezentációs tudás, 95 – 97, 99, 102 – 104
- katarzis, 150
- kategoriális szabály, 308, 309
- kép(alkotás), 149 – 151, 277, 278
- ~i komponens, 120, 127 – 129
- ~írás, 203, 205
- ~költemény, 217
- ~költészet, 205, 206
- ~szöveg, 203, 205, 206, 208, 210, 218
- ~vers, 181, 202 – 212, 214, 215, 217, 218, 284
- kibernetika, 294
- kihagyás, 82
- kijelentés, 135, 136, 142
- kinetikus mű, 285, 286
- kísérleti pszichológia, 21
- kivonat(olás), 79 – 83, 85
- klasszicizmus, 229, 232, 234 – 236, 238, 239
- klisé, 69, 71
- kód, 48, 58, 73, 202, 203, 208, 239, 240, 279
- kódex, 160, 206

- kogníció, 40
- kognitív pszichológia, 21, 29, 31
- kognitív-instrumentális tudás, 95–97, 102, 106
- kognitivistá tudományelmélet, 29
- kognitívizmus, 28, 40
- koherencia, 79, 83, 98, 250–260
- kohézió, 49, 98, 152, 250, 252–255, 260, 308
- kollázs, 213, 216, 217
- kollokáció, 253
- kombinatorika, 285
- kommunikáció(elmélet), 19–24, 31–34, 36, 41–43, 54, 55, 69, 74, 78–80, 82, 84, 91, 93, 94, 96, 104, 106, 157, 171, 234, 235, 251, 258, 266, 288–290, 294–301
- kommunikációegység, 116–120
- kommunikációs(zituáció), 13, 14, 19–22, 24, 171, 307
- kommunikatív kompetencia, 82
- kommunikátor, 160, 290
- kommunikátum, 15, 19–24, 128, 181, 307, 308
- kompetencia, 233, 252, 258, 259, 288–290, 297–299
- komplex jel, 206
- kompozíció(s elemzés), 14, 152, 153, 177, 179, 202, 211, 269, 310
- komputer(program), 148, 150, 153, 157, 283–285
- konceptuális költészet, 214
- konkordancia, 145–147, 149, 150
- konkrét
 - ~ költészet, 202, 208, 210–212, 214–216
 - ~ művészet, 202
 - ~ vers, 202, 211, 217
 - ~ zene, 202
- konnektor, 153, 250
- konnexitás, 308
- konnotáció, 217, 218
- konstringencia, 308
- konstruktivitás, 34–37, 41
- konstruktívizmus, 29, 208
- kotextus, 56, 184, 258, 288, 297, 298
- kotúrköltemény, 203
- koreferencia, 269, 280
- korstílus, 225, 226, 229
- kotextus, 96, 113, 126, 227
- könyvtáratudomány, 77, 82
- kötőszó, 135, 139
- közlemény, 78, 84
- közlés(i szándék), 82, 83
- közmondás, 67, 72
- központoszás, 177
- kreatív-produktív szövegmegekölzítés, 109, 120, 170, 171, 175, 176, 179–186, 187, 191
- kulcsszó, 146, 147, 208, 259
- kulturális antropológia, 259
- kulturális-interakciós rétegzödés, 91, 92, 94, 96, 97
- langue, 290
- látható nyelv, 203
- látomás, 150, 151
- lettrizmus, 202, 211
- lexéma, 116, 208
- lexika, 56, 116, 128, 179, 199, 253, 254, 274, 293, 309
- lexikográfia, 55, 265
- lexikológia, 265
- lexikon, 309
- lineáris organizáció, 157, 163
- linearitás, 202, 207, 208, 268
- logika, 59, 72, 73, 135–140, 258, 294, 298
- logikai kalkulus, 308
- makroegység, 309
- makrostruktúra, 82, 230, 251, 255
- makroszint, 308
- makroszöveg tudomány, 16, 17
- manierizmus, 234, 235, 237, 238
- mediális kapcsolat, 158
- médium(elem), 21–24, 157–159, 161–165, 206, 283
- megnyilatkozás, 11, 60, 84, 191, 256, 289, 291, 297, 298, 300
- meggyöz(öd)és, 21, 24, 252

- mély struktúra, 79, 82
 mentális modell, 21, 22, 24
 mesemorfológia, 70
 metaelmélet, 27, 30 – 32, 34 – 42
 metafizika, 59
 metafora, 48, 58 – 60, 149 – 151, 177, 277, 284
 metametodológia, 20, 21, 23, 24
 metamodul, 37
 metanyelv, 56, 70, 138, 308
 metaszint, 30, 35 – 37
 metatudomány, 27 – 31, 33, 35, 36, 39, 41 – 43
 metaüzenet, 251
 mezoszint, 308
 mikroszint, 308
 mimetikus modell, 202
 mimézis, 57
 mimika, 289
 mitológia, 62
 mítosz, 58, 60, 62, 148, 149, 151, 199
 modalitás, 69, 152, 274
 modell(elmélet), 141 – 143
 modernizmus, 211, 217
 modul(aritás), 16, 31 – 38, 41 – 43, 308
 moduláris tudományelmélet, 27 – 34, 36 – 38, 40, 41, 43
 monda, 62
 mondat, 11, 13, 14, 56, 67, 70, 71, 73, 82, 135, 138, 139, 152, 230 – 232, 238, 249, 250, 252 – 258, 267, 268, 280 – 282, 285, 290 – 292, 304
 mondatlánc, 13
 mondatrész, 178
 mondattömb, 287
 monizmus, 37, 39
 montázs, 215
 morféma, 11, 280, 281
 morfológia, 13, 309, 310
 morfoszintaktika, 258
 motívum, 69, 148, 150, 153, 231, 251 – 254, 258
 mozaikszó, 121
 multimediális, 171, 179, 183, 185, 266
 ~ fizikai manifesztáció, 20
 ~ humán kommunikáció, 16, 22, 23, 27, 31, 38
 ~ műfaj, 213
 multimedialitás, 15, 120, 127, 128, 266
 műelemzés, 171
 műfaj, 68 – 70, 72, 73, 76, 77, 82, 152, 153, 201, 203, 205, 207, 210, 213, 214, 216, 218, 250, 252, 253, 257, 258, 260, 274, 275, 285, 286, 288, 296 – 298, 300, 301, 305
 műfajelmélet, 69, 256, 257
 műnem, 201
 művelődéstörténet, 72
 művelődésszociológia, 71
 művészettörténet, 224, 225, 234

 nagycsoport, 92, 94
 narráció, 202
 narratológia, 15, 16, 201
 naturalizált tudományelmélet, 28 – 30, 40
 naturalizmus, 34, 42
 navigálás, 157 – 161
 nem lineáris organizáció, 157, 163
 nem verbális összetevő, 22
 neologizmus, 275
 népdal, 177
 népiesség, 228, 235, 239
 névmás, 282, 292
 névtan, 304
 notáció, 308
 numerikus kép, 284

 nyelv(elmélet), 31, 80, 81, 93, 96, 284, 309
 nyelvészet(i poétika), 22, 77, 251, 283
 nyelvfilozófia, 23, 56
 nyelvhasználat(i egység), 11, 13
 nyelvhelyesség, 116, 258, 280
 nyelvi rendszer, 11, 13, 14
 nyelvjárás, 281, 304
 nyelvművelés, 282, 304
 nyelvtörténet, 224 – 226, 231 – 233, 303
 nyomatékossítás, 230
 nyomdatechnika, 283

- ontológia, 48
 organizáció, 21, 308
 összefüggőség, 14, 308
 palindróma, 202, 203, 216, 284
 paradoxon, 300
 parafrázis, 253
 paralingvisztika, 308
 párbeszéd, 285
 parole, 290
 parömiológia, 67 – 72, 74, 75
 pedagógia, 19, 288, 300
 percepció, 21, 257
 perszonifikáció, 58
 piktográfia, 203
 piktogramma, 202
 plakát(vers), 203, 208, 210, 217, 218
 plein air, 150
 pluralizmus, 36 – 38
 poetica licentia, 199
 poétika, 15, 16, 59, 184, 199, 201, 207, 225, 231, 275, 283
 polifónia, 208
 pragmatika(i paraméter), 13, 77 – 79, 83, 234, 235, 252, 257 – 259, 289 – 291, 295, 297, 301
 predikátum(logika), 136 – 138, 141
 preferencia, 21, 24
 pronominalizáció, 282
 propozicionális logika, 135, 136
 propozíció, 82, 251 – 255, 260, 290, 309
 proverbium, 67 – 74, 76
 pszicholingvisztika, 294, 297, 301
 pszichológia, 19, 21, 22, 24, 72, 73, 83, 251, 259, 294
 publicisztika, 109, 110, 120, 130, 289, 301
 rácsköltemény, 203
 recipiens, 290
 referátum(készítés), 77 – 81, 83 – 85
 referencia, 84, 113, 251 – 253, 255, 291
 regiszter, 254, 256
 relációanalízis, 259
 relátum(-imágó), 175, 176, 187, 197, 308, 309
 reneszánsz, 5, 51, 57 – 59, 229, 230, 232, 235, 237 – 240
 reprezentációs nyelv, 20, 307 – 309
 részletezés, 230
 retorika, 15, 16, 55, 56, 157, 158, 160, 161, 163, 165, 223, 225, 250 – 254, 257 – 260, 273 – 275, 277, 289, 294 – 301
 rím, 152, 184, 237
 rokokó, 228, 232, 235, 238, 239
 romantika, 229, 230, 232, 235, 238, 239
 sensus, 175, 176, 187, 194, 308, 309
 significans, 48 – 50, 58, 308
 significatum, 49, 52, 58, 308
 spácionizmus, 212
 statisztika, 253, 257
 stilisztika, 15, 80, 146 – 148, 152, 157, 158, 160, 165, 184, 223 – 225, 232, 236, 258, 274, 275, 282, 288, 294, 295, 298, 300, 301, 304, 305
 stílus, 93, 96, 149, 163, 224, 226, 228 – 241, 258, 273 – 275, 282, 292, 293
 ~elem, 97
 ~érték, 149
 ~eszköz, 230, 236, 238
 ~fejlődési tendencia, 224, 229 – 232, 235 – 241
 ~hatás, 153
 ~irányzat, 226
 ~korszak, 229
 ~tipológia, 228, 273
 ~történet, 224 – 226, 228 – 233, 236, 239 – 242
 ~változat, 226
 strukturizmus, 201, 294
 struktúra, 62, 70, 82, 83, 161, 164, 208, 229 – 231, 235 – 241, 252, 256, 258 – 260, 267, 269, 283, 285, 291, 309
 studium generale, 17

- szabad vers, 152, 153
szaktudomány, 27, 28, 42
számítógép, 145 – 148, 150, 153, 283 – 286
~es feldolgozás, 284
~es irodalmi mű, 212, 283
~es nyelvészet, 145
~es szövegten, 265
~es tudományelmélet, 29
számvers, 204
szecesszió, 230, 231, 235, 237 – 239, 241
szemantika, 13, 19, 22, 55, 68 – 70, 116, 127, 128, 136 – 141, 147, 149, 153, 175 – 178, 180, 187, 199, 238, 254, 257, 258, 265, 269, 280, 289, 308, 309
szemiotika, 19 – 22, 24, 43, 68, 69, 76, 148, 170, 175, 179, 201, 224, 266, 273, 294, 295, 308
szemiotikai filozófia, 20
szemiotikai textológia, 11, 14 – 17, 23, 27, 43, 109, 169, 179, 181, 183, 185, 201, 224, 249, 265, 286 – 288, 307 – 309
szentimentalizmus, 229
szerző, 78 – 80, 83, 84
szignifikáció, 20
szillogizmus, 135, 249, 291
szimbolikus-reprezentatív tudás, 95 – 97
szimbolizmus, 208, 230, 235, 238, 276, 278, 279
szimbólum, 48, 50, 51, 53, 57, 59; 60 – 62, 276 – 279
szinesztézia, 152, 237
szinonima, 149, 150, 254, 293
szintagma, 11, 146, 150
szintaktika, 13, 68, 116, 136 – 138, 141, 177, 178, 208, 258, 250, 274
szintetikus animáció, 286
szkener, 284
szociális episztemológia, 29
szociolektus, 73
szociolingvisztika, 97, 106, 109, 120, 128, 294, 297
szociológia, 19, 21, 23, 24, 29, 70, 91, 92, 94, 95, 234
szoftver, 157, 284 – 286
szókészlet, 145 – 147, 304
szólás(hasonlat), 67 – 74
szonett, 177, 199
szórend, 13, 199, 252, 258, 290
szótár, 285, 309
szöveg, 11, 13 – 17, 25, 49, 51, 52, 67 – 69, 71 – 73, 75, 77 – 85, 109, 110, 116, 121, 126, 129, 145 – 149, 157, 160 – 165, 169 – 171, 175 – 187, 191, 194, 195, 197, 201 – 204, 206 – 208, 210 – 218, 224, 226 – 228, 230, 235, 239 – 241, 249 – 260, 266, 267, 269, 270, 274, 275, 277, 278, 280, 282 – 293, 296, 298, 300, 301, 304 – 309
~alkotás, 79, 80, 82, 171, 181, 183, 186
~blokk, 157
~család, 157
~csoport, 69
~egység, 152
~elemzés, 169, 170, 181, 183, 187, 249, 250, 252, 258, 260, 287, 288, 291
~elmélet, 169, 183, 224, 235, 270, 288
~értés, 77, 199
~fajta, 273, 274
~generálás, 284, 285
~grammatika, 267 – 270, 281, 282
~jelentés, 11
~környezet, 146, 147, 251, 253, 254
~megközelítés, 169, 171, 186, 287
~minőség, 227
~mondat, 116, 176 – 178, 191, 192, 249, 269, 306, 309
~nyelvészet, 83, 249 – 253, 259, 260, 265, 267, 275, 288, 289, 291, 292
~összefüggés, 83, 146, 152
~összetevő, 14, 187, 305 – 307
~rész, 254
~stratégia, 251
~szerkesztő, 283 – 285
~szerkezet, 69, 230, 231, 238, 249, 257, 292

~szervező elv, 230
~tipológia, 15, 267, 268, 273
~típus, 228, 235, 249 – 251, 271
~világ, 251, 287
~vizsgálat, 70
szövegten, 11, 157, 169 – 171, 175, 177,
179 – 181, 183, 185, 201, 224, 226,
235, 249, 265 – 268, 270, 282, 287,
288, 294, 295, 300, 301, 305 – 307
szubmikroszint, 308
szubsztitúció, 253
szubvilág, 308, 309
szuperstruktúra, 309, 310
szűrrealizmus, 208, 211, 230

tárgy
~elmélet, 35, 37, 38
~kép, 203
~nyelv, 70, 138
~szint, 35
~tudomány, 27, 28, 30, 31, 33 – 35,
39, 43.

tárolás, 82
téma(típus), 83, 149, 203, 252, 255 – 257,
274
teológia, 48, 50, 51, 55 – 57, 59
teremtett világ, 152
térvilágtér, 202
természetes nyelv, 79, 309
textológia(i társdiszciplínák), 14 – 17, 201,
224, 226, 242, 282
textualitás, 227
thesaurus, 308, 309
tipoézis, 202, 203
tipofotó, 217
tipográfia, 110, 177, 217, 273, 274, 284,
305 – 307
tipografikus költészet, 218
tipogramma, 202
tipológia, 273 – 279
tömbösödés, 176, 249
tömegkommunikáció, 96, 184, 268, 273,
275, 287, 308, 309

tradicionális logika, 135
transzformáció, 176, 239, 240
transztextualitás, 241
tudás, 21, 24
~stílus, 95 – 99, 102 – 106
~tipológia, 95
~szociológia, 28, 29, 40, 42, 43, 94, 95
tudomány
~elmélet, 20, 23, 27 – 29, 33, 34, 37
– 42, 265, 267, 268
~filozófia, 27, 41, 43
~os megismerés, 27
~történet, 19
tudósítás, 109
túlzás, 300

újírásszöveg, 273 – 275
univerzálé, 27, 37, 290
uralmi–reprezentatív tudás, 99, 104
útvonalterkép, 159, 160

üzenet, 80, 83, 160, 202, 205, 251, 254

válogatás, 82
variáns, 68 – 70, 72, 73
vehikulum(-imágó), 120, 175, 176, 187,
194, 197, 199, 308 – 310
verselés, 152, 206
versgenerátor, 285
vershelyzet, 149
verstan, 15, 16, 22, 179, 223, 230, 283
vezércikk, 109
videoköltészet, 214
világfragmentum, 187, 309
vízió, 150, 151, 277
vizuális irodalom, 202, 203, 205, 206, 208,
210 – 218, 283 – 286
vonalvers, 203

zene, 152, 179, 183
zsoltár, 56